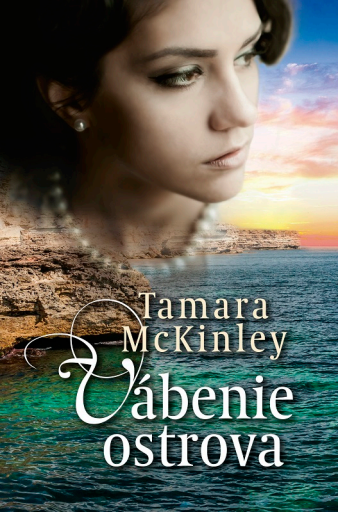

Tamara
McKinley

Úábenie
ostrova

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Zuzana Púčeková
Tlač Kasico, a. s., Bratislava

Z anglického originálu Tamara McKinley: Spindrift, ktorý vyšiel
vo vydavateľstve Quercus Publishing Ltd, London 2017,
preložila Nina Mikušová.

*Tento príbeh je fikcia. Všetky mená, postavy, miesta a udalosti sú výplodom
autorkinej fantázie alebo súčasťou vymysleného príbehu. Akákoľvek podobnosť
so skutočnými miestami, udalosťami a žijúcimi či nežijúcimi osobami je náhodná.*

V texte sú použité verše neznámeho autora v preklade Jany Kantorovej-Bálikovej.

Copyright © 2017 by Tamara McKinley
All rights reserved
Translation © Nina Mikušová 2018
Cover Design © Juraj Šramko 2018
Cover Photo © Shutterstock
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2018

ISBN 978-80-220-2063-3

AUTORSKÁ POZNÁMKA

Pomenovanie ostrova Skye – v gaelčine *an t-Eilean Sgiathanach* – pochádza zo starého nórskeho slova *sky-a*, čo v preklade znamená „ostrov oblakov“. Vikingovia ho takto pomenovali podľa veľ- ne zahmleného pohoria Cuillin, čo sa tiahne celým ostrovom. Knihu *Vábenie ostrova* chcem venovať drobným roľníkom na škótskej vysočine, ktorí kedysi nielenže museli čeliť neúrode zemiakov a následnému hladomoru, ale aj násilnému vyhánaniu z prenajatej pôdy. Neľútostné vysťahovávanie Gaelov – v gaelčine *Fuadach nan Gaidheal* – sa odohrávalo v 18. a 19. storočí. Zvyšky kedysi obrábaných políčov a medzných múrikov len vzdialene pripomínajú, čo sa tu kedysi odohrávalo; za pokojného dňa, keď pohorie Cuillin a odľahlé údolia zahaľujú oblaky, však krajina rozpráva svoj vlastný príbeh.

Pri písaní knihy som sa inšpirovala historickými faktmi z obdobia vyľudňovania ostrova, hoci musím priznať, že osada v Mac-Innesovom zálive a Gilleasbuig v skutočnosti nejestvujú.

Pokiaľ ide o Tasmániu, prístav v ústí rieky Tamar v roku 1798 nazvali Port Dalrymple a roku 1804 tam vzniklo mesto George Town. O rok neskôr Paterson na hornom toku rieky založil ďalšiu osadu, ktorú nazval Patersonia, tú roku 1907 premenovali na Launceston – a to na počesť guvernéra Philipa Kinga, ktorý pochádzal z Launcestonu v anglickom Cornwalle.

PROLÓG

Bellerive, Tasmánia

Rok 1904 sa chýlil ku koncu. Christy sedela v obľúbenom kresle nebohého manžela pri francúzskom okne, odkiaľ dovidela na záliv Storm Bay a Tasmánsky polostrov. Letnú horúčavu zmierňoval svieži vánok od mora, ktorý vháňal do izby vôňu eukalyptov a borovíc. Štebot vtákov na neďalekých stromoch a nádherný výhľad zvyčajne pôsobili na Christy upokojujúco, no dnes bola celá napätá, lebo nevedela, ako rodina prijme jej nápad.

Odkedy sa jej deti rozprchli po celej Austrálii, rodina sa často nestretávala, no pred dvoma týždňami všetci prišli do Hobartu na otcov pohreb. Na druhý deň mali v pláne odísť, a tak Christy usporiadala slávnostný spoločný obed, aby sa trochu rozveselili a tiež oslávili prijatie jej vnučky na štúdium histórie na Sydneyskej univerzite. Christy bola na Kathryn nesmierne hrdá, pretože nebolo celkom bežné, aby dievčatá študovali.

Len čo si po výdatnom obede otvorili fľašu šampanského a oznámila im svoj zámer, v jedálni akoby vybuchla bomba – nastalo hrobové ticho a nálada poklesla pod bod mrazu.

Jej starší syn Hamish s manželkou Beryl pricestovali z rodinnej dobytkárskej farmy v Queenslande. Bol to chlap ako hora, zväčša srdečný a otvorený, no rád presadzoval svoju vôľu krikom a silou; Christy sledovala, ako mu do tváre stúpa červen a modré oči sa mu hrozivo blýskajú – to nebolo dobré znamenie.

James, mladší o dva roky, ešte nemal štyridsať a bol z cel-

kom iného cesta. Staral sa o rodinné vinice v Yarrabinde v Barosskom údolí, a ako rozvážny človek nenávidel konflikty. Nedávno sa oženil s plachou Clarice, ktorá sedela vedľa neho a tvárila sa vyľakane. Christy si robila veľké nádeje, že James sa postaví na jej stranu, pretože si vždy rozumeli, no vzhľadom na to, ako sa mračil, vôbec nebolo isté, či s jej nezvyčajným plánom bude súhlasiť.

Zamrvila sa na stoličke a pozrela na Anne, svoje prvorodené dieťa. Znovu ju pochytila ľútosť nad tým, ako sa navzájom od cudzili. Jednoducho nedokázala prísť na to, ako obnoviť spretrhané nitky, ktoré ich kedysi tak pevne zväzovali. Vedela, o čo tu asi ide, no nemohla robiť nič iné, len sa pokúšať o prelozenie ľadov, až kým jej Anne nebude ochotná odpustiť.

Všimla si dcérin elegantný klobúčik a čižmičky na gombíky s vysokými podpätkami, aj moderný kostým so sukňou po členky a vypasovaným kabátikom, čo v týchto horúčavách určite nebolo veľmi pohodlné. Anne bola vydatá za Harolda Rossa, s ktorým mala osemnásťročnú dcéru Kathryn, a pred časom prekročila štyridsiatku. Nevyzerala na svoj vek, no ustavične sa tvárila mrzuto, čo ju napriek pekným tmavým očiam veľmi špatilo. Tie teraz metali na matku hromy-blesky – zrejme sa schyľovalo k výbuchu.

Christy zrazu premkol pocit viny, ruky si pevne zopäla v lone. Nechcela v tento slávnostný deň vyvolávať škriepky, no nutkanie odhaliť svoj zámer bolo priveľké. Okrem toho dúfala, že rodina, učičikaná výdatným obedom a šampanským, bude ústretovejšia, ochotná jej načúvať a pochopiť, ako veľmi túži splniť si dávny sen. Podľa všetkého to bola márna nádej.

„Nebuď smiešna,“ rozčúlil sa Hamish, opálená tvár mu očervenela až po korienky ryšavých vlasov. „Ešte smútiš za ocokom a nevieš jasne rozmýšľať.“

Christy uprela pohľad na syna, ktorý sa čoraz väčší podobal jej otcovi, a uvedomila si, že ju čaká dlhý boj, kým ho presvedčí, že jej plán je celkom rozumný a dobre premyslený. „Samozrejme, že smútim,“ odvetila pokojne, „to však neznamená, že za seba nie som plne zodpovedná.“

„Súhlasím s Hamishom,“ chytila stranu bratovi Anne. „Pre ženu v tvojom veku sa jednoducho nehodí cestovať tak ďaleko sama. Čo ak ochorieš – alebo, nedajbože, zomrieš?“

„Mám síce šesťdesiatpäť rokov,“ odsekla Christy, „ale ani zďaleka nie som senilná a absolútne nehodlám umierať.“

„Nikdy nevieš, kedy nadíde tvoja hodinka,“ vrátila jej to Anne.

„Je to číre šialenstvo,“ burácal Hamish. „Ja ti to jednoducho zakazujem!“

„Tvoj otec mi nezakazoval nič,“ nestrácala pokoj Christy, „a nenechám si diktovať ani od vlastných detí.“ Posunula sa na stoličke dopredu, aby svojim slovám pridala na vážnosti. „Zrejme všetci zabúdate, že s cestovaním na vlastnú päť mám veľké skúsenosti a nikdy mi nechýbal zmysel pre dobrodružstvo a odhodlanie.“

„Vtedy si bola mladá a veci sa mali inak,“ namietla Anne. „Okrem toho bol s tebou väčšinu času ocko, takže si nemusela všetko riešiť sama.“

Jej samolúby výraz Christy nesmierne rozčuľoval, mala čo robiť, aby ju neokríkla.

„Ten nápad je absolútne bláznivý,“ pohrdavo pokračovala Anne, „a som si istá, že so mnou súhlasia aj ostatní členovia rodiny.“ Panovačným pohľadom prebehla po tvárach bratov, ich manželiek, svojej dcéry a svojho manžela, akoby ich vystríhala, nech sa jej neodvážia odporovať.

„Ja si myslím, že by sme mali mamino želanie rešpektovať,“ ozval sa do ticha James. „Koniec koncov, celé tie roky sa starala len o nás, no vždy snívala o tom, že raz sa vráti na ostrov, kde sa narodila.“

„Tak si to mala splniť, keď ešte žil otec,“ vyštekol Hamish a striasol z pleca manželkinu chlácholivú ruku. „Tu nejde o nijaký jednoduchý výlet po mori – ja skrátka mamke nedovolím pre nejaký hlúpy rozmar takto riskovať život.“

„To vôbec nie je rozmar,“ protestovala Christy. „Už dlho po tom túžim a ty veľmi dobre vieš, že tvoj otec by sa nikdy neodhodlal na takú dlhú plavbu – ako chlapec si toho užil dosť.“

Zároveň sa jej v mysli vynorili také desivé obrazy z dávnej minulosti, že sa len horko-ľážko vzchopila, aby mohla pokračovať. „Žiaľbohu, nie je už medzi nami a vy všetci máte vlastný život, a preto je najvyšší čas urobiť to, čo som vždy chcela.“

„To je veľmi sebecký postoj,“ odfrkla si Anne. „Máš tu predsa rôzne povinnosti, nemôžeš nás aj vnúcatá len tak opustiť.“

„Okrem Kathryn sa s vnúcatami takmer nevidám,“ namietla Christy. „Bývajú príliš ďaleko. A pokiaľ ide o povinnosti, na všetko môžu dohliadnuť správca s účtovníkom, o kone sa mi postará sused a moji dvaja synovia so zaťom istotne zvládnu neodkladné rodinné záležitosti aj bezo mňa.“ Pozrela na Harolda, aby pochopil, že sa naňho spolieha.

„Namiesto toho pochabého nápadu by si mala radšej prísť k nám na návštevu, aby si lepšie spoznala naše deti,“ zlostne zamrmľal Hamish.

„Navštívim ich, keď sa vrátim,“ sľúbila. „Dovtedy im budú musieť stačiť pohľadnice a listy.“

„Očividne si sa už rozhodla, mama,“ prehodil James, otáčajúc pohár s tmavočerveným yarrabindským syrahom v prstoch. „Si však presvedčená, že je to rozumné? Je to dlhá cesta.“

„Nedaj sa vysmiať,“ zavrčal Hamish a dolial si víno. „Samozrejme, že to nie je rozumné, sama cestovať tak ďaleko.“

„Hamish má pravdu, Christy,“ pridala sa k nemu manželka Beryl. „Je to nebezpečné pre ženu v akomkoľvek veku – uvedomte si, že sa ocitnete na všelijakých pochybných miestach.“

Clarice vrhla pohľad na Jamesa a predbehla ho. „Súhlasím,“ zažmurkala očami za okuliarmi ako sova. „Mohli by ste padnúť do rúk obchodníkov s bielym mäsom alebo chytiť niektorú z tých strašných chorôb, čo sú vo svete také bežné. S Jamesom chápeme, prečo tam túžite ísť, ale skutočne to nie je rozumné, Christy.“

„Možno keby s ňou šiel niekto z nás, nerobili by sme si také starosti,“ hlesla Kathryn, ktorá až doteraz mlčala.

„Ja nemôžem na tak dlho opustiť Yarrabindu. S vinicami sú

ustavičné problémy, dokonca aj za dobrého počasia; stále musím byť v strehu ako jastrab.“ James uprel oči na zachmúreného brata. „A veľmi pochybujem, že Hamish si môže dovoliť odísť od dobytky, najmä teraz, keď celý Queensland sužuje také sucho.“

Chápavo sa na Christy usmial, až ju zahrialo pri srdci. „Aj keď zrejme všetci prichádzame o veľké dobrodružstvo.“

Kathryn vystrela plec, v tvári sa jej zračilo odhodlanie. „Mohla by som ísť ja,“ vzrušene vyhlkla. „Na univerzitu nastupujem až v októbri a tá cesta mi dá oveľa viac, než dokážem vyčítať z kníh.“

Zatiaľ čo sa okolo stola strhla úplná búrka protestov, Christino srdce pretekalo láskou k vnučke. V tej krehkej dievčine – rovnako ako v jej matke – sa tajila železná vôľa, no na rozdiel od Anne mala Kathryn jasno v tom, akú moc majú slová, a tak sa ozvala, len keď si ich dobre premyslela.

„Ani nápad,“ oborila sa na ňu matka. „Ešte si primladá na to, aby si sa sama starala o starú mamu, s ktorou šijú všetci čerti. Pamätáš sa, čo sa stalo minulé leto, keď trvala na tom, že sa zúčastní na pretekoch konských záprahov? Skončila s otrasom mozgu a zlomeným zápästím.“

„Bod pre ňu, že vydržala až do konca,“ odvrkla Kathryn. „Nechápem, prečo by si nemohla robiť, čo chce, kým ešte vládze.“

„Len pokoj,“ žmurkol na neter James. „Stará mama ešte nestojí nad hrobom. Možno má viac energie ako my všetci dokopy. Podľa mňa je to skvelý nápad, Kathryn – hneď mi spadol kameň zo srdca.“

Christy sa usmiala, nevedela si predstaviť príjemnejšie cestovanie ako v spoločnosti milovanej vnučky.

Vzápätí sa Anne naklonila cez Kathryn a štychla mlčiaceho manžela do rebier. „No tak, Harold,“ zasyčala, „povedz, že mám pravdu.“

Christy sa uprene zahľadela na zaťa. Nervózne si odkašlal a zamrivil sa na stoličke, celý nesvoj, že rodina sa nevie dohodnúť. Keď šlo o riadenie jeho exportnej firmy, bol dostatočne zodpovedný a sebavedomý, ale s panovačnou manželkou si

nevedel poradiť, len zriedkavo jej odporoval na domácej pôde – a už vôbec nie na verejnosti.

„Mám dojem, že vaša matka sa už rozhodla a zrejme ju od jej zámeru nič neodradí, nech by sme povraveli čokoľvek,“ začal opatrne. „Ale naozaj by nebolo rozumné,“ hovoril ďalej a náročky sa vyhýbal zlostnému pohľadu svojej polovičky, „aby tak ďaleko cestovala sama.“

Zachmúrený výraz na Anninej tvári vystriedalo zadosťučinenie, ale iba do okamihu, než Harold dopovedal, čo chcel. „Ak Kathryn nebude prekážať, že na univerzite zmešká úvodné prednášky, dovoľm jej, aby starej mame robila na cestách spoločnosť.“

Po týchto jeho slovách zavládlo ticho; všetci so zatajeným dychom čakali na Anninu reakciu.

Anne naňho šokovane zízala, napätie v miestnosti sa dalo krájať. Chvíľu trvalo, kým sa spamätala a bola schopná mu odpovedať. „Naša dcéra len nedávno dovŕšila osemnásť rokov,“ habkala, „prakticky je to ešte dieťa. Čo si celkom prišiel o rozum?“

Harold očervenel – Christy netušila, či od zlosti, alebo rozpakov –, ale keď ho Kathryn chytila za ruku, vystrel sa, stisol dcére prsty a uprene sa zahľadel Anne do očí.

„Cestovanie rozširuje obzory,“ vyhlásil, „a keďže naša dcéra ešte nikdy nikam necestovala, podľa mňa jej to len prospeje.“

Christy mu v duchu zatlieskala, nesmierne vďačná za jeho podporu, zato Anne to rozzúrilo. „Veľa toho od teba nechcem,“ oborila sa na manžela, „a ako je pánboh nado mnou, zvyčajne nechávaš všetky dôležité rozhodnutia na mňa. Bola by som rada, keby si sa tentoraz v záujme našej dcéry správal zodpovedne.“

Harold prísne zovrel pery, zelené oči sa mu zabľýskali. „Presne to robím,“ odsekol chladne. „Už som sa rozhodol. Ak chce Kathryn s Christy odcestovať, má moje požehnanie.“

Dcéra sa naňho usmiala a stisla mu ruku. Zatiaľ čo sa Anne spamätávala z ohúrenia, ostatní v miestnosti rozpačito pokašľali a hniezdili sa na stoličkách.

Trápne ticho napokon prerušila Christy. Netešilo ju, že vyvolala konflikt medzi dcérou a zaťom, no musela uznať, že je to perfektné riešenie. Keď s ňou pocestuje Kathryn, rodina sa o ňu nebude báť.

„Prepáč, Anne, ale keď s tým Harold súhlasí a Kathryn sa chce ku mne pridať, naozaj nevidím dôvod, aby si sa stavala proti.“ Vyhla sa dcérinmu zlostnému pohľadu a usmiala sa na Kathryn. „S veľkým potešením prijímam tvoj návrh, drahá moja.“

Kathryn vzrušene zažiarili zelené oči, zdedené po otcovi. „Hor sa do veľkého dobrodružstva, stará mama,“ nadšene zvolala. „Už sa nemôžem dočkať.“

„Ja to jednoducho nedovolím,“ soptila jej matka.

„Tuším nemáš na výber,“ škodoradostne sa na ňu zaškeril James. „Harold rozhodol za teba.“

Annin pohľad by zastrašil aj rozzúreného býka, no nevyviedol z miery Jamesa, ktorý ho ako najmladší spomedzi troch súrodencov za celé tie roky poznal veľmi dobre, a tak len zdvihol pohár na prípitok švagrovi a sprisahanecky naňho žmurkol.

„Celý ten nápad je číre šialenstvo,“ hundral Hamish, keď po Haroldových slovách trochu vychladol. Pohľadom prebehol po miestnosti a netrpezlivo si odfrkol. „No, keď teda Harold súhlasí, azda by sme sa s tým mohli zmieriť. Hlavou múr nepre-
razíme.“

Anne prepichla manžela jedovatým pohľadom a vystrela pleciami. „V takom prípade nemám inú možnosť, len si splniť materskú povinnosť a dcéru sprevádzať.“

Ostatní v miestnosti prekvapene zavzdychali, a kým Kathryn užasnuto civela na matku, Christy sa musela premáhať, aby nedala najavo, ako ju to vydesilo.

„To naozaj nie je potrebné, Anne,“ vyhrkla. „My dve s Kathryn si určite poradíme aj samy, nezaťažuj sa tým.“

„Isteže, záťaž to je, najmä pre tú kopu spoločenských podujatí, čo už mám v diári poznačenú na budúci rok. Blaho a dobrá povest' mojej dcéry sú však oveľa dôležitejšie, nehodí sa, aby sa na takú ďalekú cestu vypravila bez gardedámy.“

„Budem s ňou predsa ja,“ odvážila sa oponovať Christy, ktorú vyvádzala z miery predstava, ako jej panovačná a nepriateľsky naladená dcéra marí všetky starostlivo pripravené plány a znepríjemňuje jej život.

Anne mávnutím ruky zavrhla matkin protest. „Na teba sa nedá spoľahnúť,“ odvrkla. „Ochorieš alebo ti napadne niečo bláznivé a doplatíte na to obidve. Veď vieš, ako nedokážeš premôcť zvedavosť, a to môže priniesť nekonečný rad nečakaných problémov.“

Hoci Christy dcérin nedostatok empatie a necitlivé slová veľmi ranili, v myslí si živo vybavila deň, keď sa s päťročnou Kathryn vybrali do buša za akýmsi vzácnym druhom vtáka, ktorého vraj videli chlapi, čo pracovali pri rieke Gordon. Nazdávala sa, že to bude pre dieťa dobrodružstvo, no podarilo sa jej zablúdiť a len akousi šťastnou náhodou napokon našla cestu domov k vystresovanému manželovi a dcére.

„Tuším si spomínaš na ten deň,“ zlovestným tónom prehodila Anne. „A to nebolo jediný raz, čo si svojou pochabosťou rodine pripravila krušné chvíle.“

Christy neušlo, že rodina s veľkým záujmom sleduje, ako sa to celé vyvinie, a uvedomila si, že sa to zvrháva na frašku – bol najvyšší čas urobiť tomu rázny koniec. Uhladila si ľanovú sukňu, napravila šerpu okolo útleho pásu a zhlboka sa nadýchla. Vystrela pleciami, aby dodala váhu každému centimetru svojej drobnej postavy, a uprene sa zahľadela dcére do očí.

„Za otcovho života by si sa neodvážila takto so mnou hovoriť a už to nemienim znášať,“ vyhlásila rázne. „Ak trváš na tom, že pôjdeš s nami, musíš rešpektovať fakt, že som tvoja matka, a tak sa ku mne aj správať. Tá cesta je pre mňa veľmi dôležitá a ja nechcem, aby si mi ju pokazila. Je ti to jasné?“

Anne očerveneli líca, no vzdorovito opätovala matkin pohľad. „Ó áno, je mi to jasné,“ precedila cez zuby, „ale rešpekt si treba...“

Christy videla, že dcéra sa chystá povedať čosi, čo by neskôr trpko oľutovala, a tak jej náhlivo skočila do reči. „Viem, že ti leží na srdci Kathrynino šťastie – aj keď si občas neuvedomuješ,

že tým, čo povieš, môžeš niekomu ublížiť. Ja len dúfam, že keď sa vrátíme do Tasmánie, budeš trochu tolerantnejšia.“

Hamish si odfrkol. „Tolerantnejšia? Anne? To by som chcel vidieť.“

Ostatní pri stole sa nervózne zasmiali a Christy na nich vrhla prísny pohľad, nato poprosila Jamesa, aby otvoril ďalšiu fľašu yarrabindského vína na prípitok.

Keď si ponálievali do pohárov, Christy so synom si vymenili chápatý úsmev. „Na čo alebo na koho pripájame?“ spýtal sa.

„Dvíhame čaše na ostrov Skye a na môj vytúžený návrat do rodnej krajiny,“ odvetila Christy s odhodlaným úsmevom, ktorým sa pokúšala zamaskovať náhle obavy z toho, čo by mohli nasledujúce mesiace dlhého putovania odhaliť – nielen o nej samej, ale aj o jej vzťahu s jedinou dcérou.

I

Inverness, jún 1905

Do Invernessu sa dostali parníkom z Londýna a hneď po pristátí sa pobrali do starého zájazdového hostinca pri Morayovej zátoky. Po nenáhlivej prechádzke mestom plným kostolných veží, kamenných mostov a pôsobivých budov zo žuly Christy navrhla, aby sa navečerali a šli skoro spať, pretože na druhý deň ich čaká dlhá cesta. Súrne si potrebovala oddýchnuť, no nechcela, aby sa znepokojovali, a tak použila túto zámienku. Nebolo pre ňu typické, aby sa cítila na svojich šesťdesiatpäť rokov tak ako dnes.

Prastaré trámy hostinca praskali a vízgali, od Morayovej zátoky vanul slaný vánok a pod otvoreným oknom po ulici vydláždenej mačacími hlavami hrkotali kolesá kočov ťahaných koňmi. Christy sedela pred toaletným stolíkom a zamyslene si kefou prečesávala dlhé tmavé vlasy. Nechávala si ich rásť napriek tomu, že už boli popretkávané striebornými nitkami a oveľa jemnejšie než kedysi, pretože nedávno zosnulému manželovi sa páčili a rád sa ich dotýkal – mala pocit, že keby

sa dala ostrihať, zbavila by sa všetkého, čo mali kedysi spoločné, zostala by jej len strašná prázdnota, na akú ešte nebola pripravená.

Vzdychla si a pozrela sa na seba v zrkadle. Všimla si, že hneď oči jej zastiera závoj smútku za manželom a tvár má zbrádenú vráskami. Odvrátila pohľad, len nerada priznávala, že to niekdajšie dievča žije už len v jej mysli a duši, a že okolitý svet – vrátane rodiny – vidí iba starú ženu.

Vyzliekla si župan, zatvorila okno, sfúkla plynovú lampu a ľahla si do postele s baldachýnom. Ťažké drapérie boli navlhnuté a ošúchané, no posteľná bielizeň čisto opratá. Christy sa zakutrala pod teplú prikrývku. Hoci bola veľmi unavená a túžila po spánku, vzrušenie z toho, čo ju čaká, jej nedovoľovalo zaspať.

O tejto ceste snívala celých štyridsať rokov a ani teraz nemohla uveriť, že konečne sa vracia domov. Tento dlhoročný sen si však žiadal svoje a musela si ho tvrdo vybojovať – jednak sa jej táto príležitosť naskytla až po smrti milovaného manžela, a jednak bolo treba prekonať silný odpor zo strany rodiny, čo značne otriaslo jej odhodlaním.

Civela do tmy, vnímala zvuky ulice a škrekot čajok v neďalekom prístave, odkiaľ sa nieslo škripanie lodných rahien a plieskanie plachiet v prudkom východnom vetre. Keďže po toľkých rokoch jej spomienky už predsa len trochu vybledli, aspoň si predstavovala ostrý pach morských chalúh na skalách, žalostný krik hvizdákov, vznášajúcich sa nad pohorím Cuillin, a pichľavý vresový koberec pod bosými nohami.

Christy sa zavreli viečka. Ako môže od svojich najbližších chcieť, aby pochopili hlboký zmysel tejto cesty? Svojim deťom totiž neprezradila nič o útrapách, akými si prešla v detstve. Holú, neprikrášenú realitu pochovala hlboko v duši, odhalila ju iba manželovi, pretože vedela, že aj on zažil niečo podobné na vlastnej koži. Spomienky na tie časy boli príliš desivé, aby sa o ne s niekým podelila, a nechcela, aby vrhali tieň na ich nový život, ktorý si budovali v krajine slnka a veľkých možností.

Lenže ako sa blížili k cieľu cesty, Christy sa zmocňovala čo-

raz nástojčivejšia túžba tie spomienky vytiahnuť na svetlo, a kým ju napokon premohol spánok, uvedomila si, že čas, keď by mala začať s rozprávaním o svojom živote, sa blíži.

Kathryn ležala na úzkej posteli, záplavu gaštanovohnedých vlasov rozprestretú na vankúši, a hľadela do tmy v izbe obloženej drevom, o ktorú sa musela deliť s matkou. Vôbec sa jej nechcelo spať, lomcovalo ňou vzrušené očakávanie, čo jej nasledujúci deň prinesie.

Prevalila sa na druhý bok a objala vankúš, pritom jej v mysli vírilo všetko, čo doteraz zažila. Keď stará mama rodine oznámila, že má v pláne odcestovať na Skye, okamžite si uvedomila, že túto jedinečnú príležitosť – možno jedinú v živote – nesmie premeškať, a napriek matkinmu ustavičnému frflaniu a nevyhnutnému chaosu sklamaná nebola.

Ukázalo sa, že parník *Celtic* je pomerne veľký, má priestrané kajuty prvej triedy, prepychovú jedáleň, dobre vybavenú knižnicu, bazén pod plátennou strieškou na prove, ba aj nádhernú tanečnú sálu, kde lodní dôstojníci v bielych uniformách dbali o to, aby ani jedna žena, stará či mladá, nesedela v kúte. Anne sa to veľmi nepáčilo, no stará mama bola za a Kathryn vehementne povzbudzovala, aby nekazila zábavu a každý večer si šla zatancovať.

Vďakabohu, plavba bola veľmi pokojná – dokonca aj keď sa plavili okolo neslávne známeho Hornovho mysu. Nikto nedostal moriskú chorobu a Kathryn sa celá plavba zdala veľmi romantická. Vzhľadom na pozornosť, akej sa tešila, si každý večer líhala do postele s naivnými predstavami a priateľkám v Melbourne vypisovala dlhočizné listy, v ktorých plavbu po mori priam ospevovala. Obzvlášť sa venovala opisovaniu kvalít šarmantného prvého dôstojníka, s ktorým si na palube zaliatej mesačným svitom vymenila zopár kradmých bozkov.

Pri spomienke na tie tajné chvíľky sa uškrnula do vankúša, no veľmi dobre vedela, čo si má o tom všetkom myslieť. Šlo iba o nevinné, nezáväzné flirtovanie – zvádzali ich k tomu milióny jagavých hviezd nad hlavou, zrkadliacich sa na morskej

hladine. Okrem toho šípila, že nie je jediná, o koho sa dotýčaný dôstojník zaujíma.

Občas loď zakotvila v nejakom prístave, vtedy vystúpili na súš, kde spoznali mnoho exotických miest, cudzokrajných vôní aj zvukov. Kathryn si všetko poctivo zapisovala do denníčka, aby jej neušiel ani ten najmenší detail. Navštívili prekrásne, palmami posiate ostrovy Vanuatu a Fidži, odtiaľ zamierili do Tongy a na západné pobrežie Čile. Po oboplávaní Hornovho mysu si urobili zastávku v Montevideu a rušnom Riu de Janeiro, než sa vydali k africkému pobrežiu a prístavom v Senegale či Maroku.

V marockom prístave Safi zažili niečo nové. Nielenže ich ovalila neznesiteľná horúčava, ale aj všadeprítomná špina a smrad. Mesto bolo očividne preľudnené, v ovzduší sa do arómy orientálneho korenia miešal zápach zvieracích výkalov a dym zo spaľovaných odpadkov. Hoci Kathryn trochu znervózňovali bezočivé pohľady počerných domorodcov a nárek žobrákov, nemohla neobdivovať starodávne ruiny niekdajšej pevnosti a nekonečnú púšť za mestskými hradbami, domov nomádov, ich tiav, žien a detí v pestrofarebných odevoch.

Odkedy opustili Melbourne, Anne neopúšťala mrzutá náladu – na všetkom hľadala chyby, kritizovala, vyčítala matke každú maličkosť a posmievala sa ich nadšeniu z cestovania. Počas krátkej zastávky v Safi sa však situácia vyostrila natoľko, že Kathryn priam vydesilo, aká vie byť jej matka na Christy zlá.

Odjakživa zvedavá Christy sa totiž odpojila od nich aj od sprievodcu a zatúlala sa k rozvalinám portugalskej pevnosti, kde sa hrčili húfy žobrákov a priekupníkov. Anne s Kathryn jej ledva stačili, keď sa na *súku* vrhala k stánkom, aby sa s predavačom handrkovala o cenu, alebo keď sa predierala masou ľudí v labyrinte úzkych uličiek, pretínajúcich mesto ako tepny. A potom sa im stratila z očí.

Obe ženy ju s rastúcou panikou hľadali takmer hodinu, kým ju konečne objavili spokojne čupieť v prachu pred chatrčami z nepálených tehál a živo sa baviť s hlúčikom zahalených

domorodých žien a ich detí, čľapkajúcich sa v plechových vaničkách.

Kathryn od úľavy vytryskli slzy, no kým stihla starú mamu objasť, Anne schmatla Christy za ruku a surovo ju ťahala preč.

Šokovaná Kathryn sa jej v tom pokúšala zabrániť, no čoskoro sa samej Christy podarilo vyslobodiť z dcérinho zovretia a nahnevane zastala ako vrastená do zeme, zatiaľ čo Anne na ňu metala hromy-blesky a zasypávala ju výčitkami. Dokonca sa pristavovali aj okoloidúci a len mlčky zízali. Kathryn, ktorá mala strach, aby rozžúrená Anne napokon nevztiahla na matku aj ruku, sa chystala medzi ne zamiešať, keď Christy ľahostajne mávla rukou a s kajúcnyim úsmevom vykročila k zatopenej lodi – zrejme dostala chuť na popoludňajší čaj.

Kathryn chytila matku pod pazuchu a pokúšala sa ju upokojiť. Odviedla ju na loď a chcela ísť pohľadať Christy, aby sa matka s dcérou zmierili. Anne, rozčúlená na najvyššiu možnú mieru, to však odmietla a okamžite zamierila do svojej kajuty. Až do rána z nej nevyšla.

Kathryn sa pomrvila pod prikrývkou a lámala si hlavu nad tým, čo má jej matka proti Christy, že sa k nej správa tak nenávisťne. Vedela, že to vždy také nebývalo, z raného detstva si pamätala, ako veľmi sa mali rady.

Vychádzalo jej z toho jediné: zrejme došlo k niečomu, čo všetko zmenilo, a tak jej zostávalo iba dúfať, že na tejto dlhej ceste sa ich spory skončia. Hoci sa ich nenápadne pokúšala zmieriť, obe sa tvárili neprístupne a odmerane ako vždy. V duchu si kládla otázku, či vôbec niekedy zistí, čo sa medzi nimi vlastne stalo.

2

Z Invernessu vyrazili už na svitaní, keď rýchlo zhltnú chutnú ovsenú kašu a zapili ju šálkou silnej kávy. Dlhá jazda kočom na západný výbežok Kyle of Lochalsh im zabrala celý deň a po noci v malom ošarpanom hostinci sa nalodili na ostrovný

trajekt, parník *Pioneer*, aby absolvovali poslednú etapu svojej cesty.

Počasiu sa cez noc zhoršilo, a zatiaľ čo si *Pioneer* odhodlane razil cestu rozbúrenými vodami pri južnom pobreží ostrova Skye, Christy stála osamotená na dažďom bičovanej palube a bránila sa slzám. Čas a vzdialenosť nič neznamenali, všetko si pamätala a bolo to presne také isté ako vtedy. Nevnímala vietor, kmásajúci jej klobúčik a tenký plášť, ani spfšky morskej vody, od ktorej mala sukňu po členky celkom premočenú, iba uprene hľadela na dovysoka sa týčiace čierne útesy a vodopády, čo sa z nich valili do mora v opare vodnej triešte, strácajúcej sa za jemným závojom dažďa.

Pevnejšie sa rozkročila na klzkých doskách paluby, čo sa pod ňou vlnila a hojdala, a silnejšie zovrela zábradlie. Lomcovali ňou zmiešané pocity, a tak emócie, ktoré zvyčajne držala na uzde, teraz tryskali von. Zhlboka vdychovala výrazný pach rašeliny, vanúci od zdanlivo pustej pevniny. „*An t-Eilean Sgiathanach*,“ zašepkala v gaelčine svojho detstva. Toto bol jej „ostrov oblakov“, ako ho pomenovali Vikingovia; radovala sa, že si osamote môže užívať každú jednu sekundu návratu domov.

Kým *Pioneer* s nákladom pasažierov, pošty, zásob potravín a živých zvierat smeroval na sever, Christy pozorovala krajinu, ktorá sa pred ňou pomaly roztvárala. Bolo to zvláštne, mala pocit, akoby tých päťdesiat rokov zázračne zmizlo a spomienky, ktoré celý ten čas nosila v srdci, ju náhle zavalili ako lavína – rovnako jasné a bolestné ako vtedy.

Napokon sa predsa len schúlila do akého-takého úkrytu, pod úzku rímsu strechy kormidelné, a láskyplne pohľadzala vyblednutý tartanový šál, ktorý kedysi patrila jej matke. Tesnejšie si ho obkrútila okolo úzkych pliec a zaborila nos do jeho vlhkých záhybov, takmer veriac, že v tejto vlne zo škótskej vysočiny sa dosiaľ zachovala vôňa milovanej bytosti. Modrozeleňý šál s oranžovými pásikmi, starodávny tartanový vzor klanu MacInnesovcov, utkala jej stará matka a Christy ho opatrovala ako oko v hlave – bol totiž priam nasiaknutý spomienkami a to jediné, čo jej z tých dávnych čias zostalo.

„Prepánajána, mama. Čo tu robíš, doparoma?“

Annin rozčúlený hlas vytrhol Christy zo zamyslenia a chvíľu jej trvalo, kým vládala odpovedať. „Užívam si návrat domov,“ odsekla.

„Bude to tvoja smrť,“ zlostne vyštekla Anne. Musela si rukou pridržiavať klobúčik, aby jej ho nesfúkli nápor y vetra, pri nášajúce od provy trajektu spršky vody.

„V živote som zvládla aj horšie veci,“ odvrkla Christy a znovu sa obrátila k nádhernej panoráme v márnej nádeji, že ju dcéra nechá na pokoji. Anne sa však nevzdávala.

„To ti verím,“ poznamenala uštipačne, „ale teraz si stará a už toľko nevydržíš.“

Christy ju ignorovala. Stále dúfala, že práve táto dlhá cesta ich dve trochu zbliži, no vyzeralo to, že Anne je pevne rozhodnutá stoj čo stoj udržať si od matky odstup – ustavične kritizovala všetko, čo povedala či urobila. Christy už mala plné zuby toho nekonečného boja a začínala s ňou strácať trpezlivosť.

Anne dostala meno po dávno mŕtvej škótskej starej matke, no v ničom sa nepodobala žene, ktorá tak hrdinsky zápasila s chudobou a životnými útrapami, až napokon príliš skoro tragicky zahynula. Christy vôbec netešilo, že dcéra svojou neznášanlivou povahou vyvoláva len samé konflikty a riskuje, že sa jej všetci obrátia chrbtom, dokonca aj mimoriadne trpezlivý a tolerantný Harold. Už dlho šípila, že nie sú spolu šťastní, o čom svedčilo aj to, ako sa vtedy v Hobarte postavil Anne na odpor.

Christy sa akosi podarilo vyčariť na tvári úsmev a potľapkala dcéru po pleci, aby ju uchlácholila. „Prosím ťa, nerob si o mňa starosti, milá moja. Tu vonku je mi dobre a čoskoro ustane aj ten jarný dáždik.“

Anne sa zachvela, pritiahla si ku krku prepychovú kožušinovú stólu a pridržiavala si klobúčik. „Človek by nepovedal, že je jún,“ šomrala. „Čo nikdy neprestane liať?“

„Ale prestane, len si treba uvedomiť, že tu na severe je počasie nevyspytateľné.“ Christy si z tváre odhodila pramene preše-

divených vlasov, čo jej vyklázli spod sponiek. „Aj v Tasmánii to platí, Anne. Pamätám sa, že nejdny Vianoce sme museli zostať doma a len sledovať, ako vonku prší.“

Anne iba opovržlivo ohrnula nos. „Bez ohľadu na počasie si už pristará, aby si mokla na daždi,“ vyhlásila.

Christy až pichlo pri srdci, že sa od vlastnej dcéry dočkala takých urážlivých slov.

„A čo to máš okolo krku za starú handru? Kde je tá kožušinová stóla, čo si si kúpila v Londýne?“

Christy zaborila prsty do šálu a pokojne pozrela dcére do očí. „Odložená v lodnom kufri,“ odvetila. „A toto je moje rodinné dedičstvo, dokonale vhodné na túto príležitosť.“

„Je to hanba,“ vyhlásila Anne; musela sa chytiť zábradlia, aby sa na rozkolísanej lodi udržala na nohách. „Občas je s tebou kríž,“ frflala. „Čo si ľudia pomyslia, keď ťa tuvidia?“

Christy sa uškrnula. „To je mi jedno. A pochybujem, že si ma vôbec niekto všimne, keď som taká stará a nemožná. V týchto končinách ľudia poznajú macinnesovský tartan a pochopia, že som naň hrdá, hoci je už obnosený.“

Všimla si, že dcéra sa trasie od zimy. „Choď pekne dnu, Anne,“ dohovárala jej, „a mňa nechaj tu, nech môžem spomínať.“

„Vždy si bola tvrdohlavá,“ hundrala Anne; vôbec si neuvedomovala, že sama je taká istá. „Celá táto cesta je pre mňa iba utrpením – nechápem, prečo som ti dovolila ma do toho zatiahnuť.“

To naozaj prehnala, pretože práve Anne trvala na tom, že ich bude sprevádzať, Christy ani Kathryn ju do ničoho nenútili. „Nemusela si ísť,“ sucho poznamenala Christy.

„Práveže musela,“ podráždene odvrkla Anne. „Nemohla som predsa dcéru pustiť na druhý koniec sveta, keď viem, aká si nezodpovedná. Ako napríklad teraz, trčíš tu na daždi a koleduješ si o smrť.“

Christy potlačila hlboký vzdych. „Len choď dnu, Anne, prídem za vami, keď dorazíme do prístavu.“

„Je to tam prišerné, málo miesta, navyše musíme znášať spoločnosť tých primitívov a ich páchnucich zvierat. Nechápem, ako to Kathryn vydrží.“

„Tak zostaň tu a čuś,“ ostro ju napomenula Christy. „Kazíš mi dojmy z návratu domov.“

Anne sa však nedala odbiť. „Pozerala som do mapy, čo som si kúpila, a zistila som, že sme sa vôbec nemuseli trmáčať týmto hrozným trajektom – zrejme je to ďalší z tvojich vrtochov, aby si nám skomplikovala život. Pokojne sme mohli ísť loďou do Portree a tam si najatť koč. Vieš mi vysvetliť, o čo ti ide?“

Christy od nej odvrátila oči a zahryzla si do pery. Portree zosobňovalo tie najhoršie spomienky, necítila sa pripravená im čeliť. „Chcela som vidieť pobrežie z tejto strany,“ bránila sa. „Myslela som si, že by to mohlo zaujímať aj teba s Kathryn.“

Anne na ňu zagánila. „Rozhodne by som to nenazvala zaujímavým,“ odsekla. „Je tu zima, vlhko a nepríjemne. A pokiaľ ide o výhľad,“ opovržlivo prebehla pohľadom po vrchoch ovenčených nízkymi oblakmi, „nestojí za fajku dymu.“ Nato sa zvrátila na päte a zmizla v útrobach trajektu.

Christy dcérin výsmech zaboľel, ale uľavilo sa jej, že je zasa sama. Vedela, že dcéru dokáže rozčúliť, no platilo to aj naopak. Podľa všetkého ich vzťah už nič nemohlo zlepšiť a Annino sústavné komandovanie Christy doháňalo k šialenstvu. Navyše jej dcéra dávala všemožne najavo, že ju pokladá za vetchu starenku, čo nemá všetkých päť pohromade. Napriek tomu všetkému dcéru ľúbila a netešilo ju, že na ňu musela byť zlá. Uvedomovala si, že Anne prišla za ňou na palubu len preto, lebo sa obávala o jej zdravie.

Obrátila sa späť k zábradliu a výhľadu na Ardtrek Point a úzky polostrov Ullinish. Keby sa oblaky rozplynuli, čoskoro by uvidela starý drevený maják a zvyšky kamenného *dunu* – pradávnej pevnosti, o ktorej sa tradovalo, že ju postavili ešte pred narodením Krista –, ako sa týčia na vrchole útesu.

Zakrátko sa trajekt stočí späť na západ, obíde výbežok severného pobrežia a vpláva do Dunveganského zálivu, ich konečnej destinácie. S tým miestom sa jej spájali smutné spomienky, no vyrovnávala sa s nimi ľahšie ako s tými z Portree.

Naradovane zhĺkla, keď zbadala tulene s čiernou, lesklou kožou, ako sa vyvaľujú na skalách, a vtáky krúžiace nad hniez-